

ΟΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΠΟΛΙΤΙΚΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ -
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ένας λαός θυρώνεται διμα
διέλεγε πώς δὲ φοβάται τὴν
ἀλήθειαν - ΦΥΧΑΡΗΣ.

Κάθε γλώσσα έχει τις φυ-
σικούς της κανόνες.
ΒΙΛΑΡΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Η'.

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ 25 ΤΟΥ ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1910

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΖΗΝΩΝΑ ΑΡΙΘ. 2

ΑΡΙΘΜΟΣ 389

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ΔΕΛΤΙΟ «Φοιτητικής Συντροφιάς». Αριθ. 2.
ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ. Φυλλάδιο του Γερό-
δίμου (συνέχεια).
„ „ „ Σπασμένα βιόλι.
Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ. Οι δύο ἄγαπες (συνέχεια).
Μ. ΚΑΛΟΜΟΙΡΗΣ. «Ενας» Ελληνας, μουσικός στη
Βιέννη (τίλος).
ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Δεύτερο τραγούδι στὸν Ψυ-
χάρη.
ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ. Στή κάπια Ρωμιόπούλα.
ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΣΗ — Ο. ΤΙ
ΘΕΛΕΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΟΝ ΨΥΧΑΡΗ*

Ψυχάρη, παραστένει πλάι σου πάντα,
κι ἀλλ' εἰς τὸν πατρὸν τὰ πατήματά σου
τὰ διηγοῦσε στὸ ἀνέβασμα τὸ μέγα
τοῦ Ταξιδιοῦ σου, μοῦσα, φῶς, ή Ἀγάπη
μέσα στὰ νιάτα

κρατᾶ καὶ στὰ τραγούδια δποιους φιλήσῃ.
Κι διορδεῖ τῶν ἀνάνατων Ἀρχαίων
ἀκόμη ἀπὸ τὸ ψῆλος τάγμον Βράχου
γῦρο στὸ νέο σου Λόγο, στοχασμένα,
σὰν τὸ μελίσσι,

γῦρο στάπλιλη τὴν κιτριά, βονέζει.
Τὸν ἀντάρτη σου Λόγο, μά τοῦ Νόμου
διαλαλητὴ καὶ υπάκουο, μέσος στὸν μέτρον
τὰ δίχνια τὰ χρονά, τόνε ζηλεύει
καὶ διάτιχος. Κάπι,

σὰν ἀπὸ τάθηνιώτικο ἀγεράκι
ποὺ θάφεδε στὰ διάφανα φτερά του
μελιχρό φέργος ἀπὸ τῆς Μπρετιάνας
τῆς μακρινῆς τὰ περιγιάλια, τοέμει
στὸ μίλημά σου.

κάπι διπλό, καὶ ξέρο καὶ διπό μας,
τῆς διπλωσοπῆς εἶδωλο ψυχῆς σου.
Λόφοι, γιαλοί, λιοστάσια, περιβόλια,
ταράζονται καὶ αντιάζονται καὶ στέκονται,
καθὼς σταθήκαν

τὴν ὥρα ποὺ διεγάλος σου διατέρας
γιρμώσεις τὰ δέρεια τῆς Κόρης
μὲ τὴν μαγεύτρα Δέηση πρός ἐκείνη.
Καὶ γελάν οἱ ἀκαμάτηδες καὶ κράζου-
νε τὰ κοράκια.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

* Γιὰ τὸ «πρώτο τραγούδι», βλέπε «Νουμᾶ» ἀρ. 135.

ΣΕ ΚΑΠΙΑ ΡΩΜΙΟΠΟΥΛΑ

... Χαίρονται ποὺ σοῦ ἀρέσει ή Ἰλά-
δα, κι ἀκόμα παραπάνον ποὺ ἀρέσει στὶς ἀ-
δερφοῦλες σου. 20 χρόνια δούλεψα, μά τί ση-
μαίνει δταν πατρόφωνα νὰ καλοναρδίσω παι-
δάκια. Νά ἐπινυχία μιὰ φορά, γιατὶ τὰ παιδιά
δὲν ἔχουν πρόβλημας καὶ τοὺς ἀρέσει δι, τι ἀλη-
θινὰ εἶναι ἀρεστό. Σὰν ἀκούω τέτια, λέω, ἃς
είχα ἀλλα 20 χρόνια μπροστά μου νὰ κάνω
καὶ κάτι ἄλλο τέτιο, μά δὲν ἔχω. Καὶ τοὺς
πίνακες τῶν Ασφαλιστικῶν Ἐταιριῶν ἐπρεπε,
νομίζω, νὰ σᾶς πῶ τὸ «ἔχει γιὰ» τοῦ χρόνου.
Τώρα δὲν δύολός. Εἶναι ἐνέργεια πεταμένη.
Εἴχα κι ἔγω μιὰ φορά τοὺς ἐνθουσιασμούς
σας πλέρωσα ἀρκετά ως καὶ γιὰ τὴν Ἐντική
Ἐταιρεία. Στόλο δὲ φτιάνεις ἔχοντας καράβια
μοναχά πρῶτα-πρῶτα χρειάσαι νάφτες, ἀν-
τορες δηλαδὴ μὲ τοὺς στόλους τῶν τούτων τελείω
τόπο μας δὲν υπάρχει. Τώρα υστερα οἱ διάφο-
ροι μας στρατοναφικοὶ τόκαναν κι ἀρχῇ καὶ
θέμελο τοὺς τὸ νὰ μήν υπάρχει πειθαρχία.
Δὲν ἔχω διάθεση λοιπὸν νὰ πλερώσω γιὰ κα-
ράβια, ποὺ θὰ μᾶς πάρουν οἱ Τοῦρκοι. Αν
θέλετε καλὸ τοῦ τόλου δλοι σας, πηγαίνετε
κάπου μὲ θυσία τῆς ζωῆς σας καὶ χτυπήστε
τὴν πολιτική καὶ στρατιωτική κακοήθεια. Αρ-
χίστε ἀπὸ κεῖ. Τάδε ἔφη Ζαρατούστρας.

Μὲ χαιρετισμούς τιλ.

ΑΛΕΞ. ΠΑΛΛΗΣ

ΣΠΑΣΜΕΝΟ ΒΙΟΛΙ

Ο τίτλος αὐτὸς εἶναι βγαλμένος ἀπὸ ηπάποια σὰν
ἄλληγοική εἰκόνα ἐνὸς ἔργου τῆς κυρίας Δέλτα ποὺ
φάνηκε, εἶναι τώρα χρόνος καὶ κάτι, στὸ «Λαό». Αιαλεγμένος ἀπὸ ἐπίτηδες, ἐπειδὴ ἔχει σημαν-
τική ἔννοια σ' αὐτῷ τὸ πρόχειρα σημειώματα, ποὺ
γιὰ κατένο της τὸ δήγημα γίνουνται.

Τὴν γνωρίσαμε τὴν Κυρία Δέλτα ἀπὸ τὰ στερνά
της ἔργα «Γιὰ τὴν Πατρίδα» κ. «Η ιαρδίδη τῆς
Βασιλοπούλας». Τὸ πρῶτο, μὲ τέχνη καὶ ζωτι-
κά ξαναπλασμένο ἀπὸ διπλὸ αἰλῶνες θαμμένο μέσα
σὲ Βυζαντινά χρονιά, τόλλο, είδος παραμύθι λεγ-
μένο μὲ κάρη καὶ μὲ φαντασία καὶ τὰ δυό τους
γραμμένα γιὰ τὸ Ρωμιόπούλα, μὲ σκοπὸν νὰ τοὺς
ξυπνήσουν τὴν ψυχή, νὰ τοὺς δώσουντες χαραχτήρα
καὶ φρεγήμα.

Τὸ ἔργο δρώσις ποὺ ἔγραψε, δσο γρωθέσουμε, ή
Κυρία Δέλτα σὰν πρωτοπόντες γιὰ τῶν παιδιῶν μας

τὰ κρυφὰ καὶ τάμιλητα πάθια, σὰν πρωτοκατέβηκε
μέσα στὴν ψυχὴ τους καὶ τὴν μελέτησε, τὴν ἀγάλυση,
τὴν ἔγνωση, τὸ ἔργο ποὺ στάθηκε δ Πρόδρομος
τῆς κατοπινῆς παιδευτικῆς ἐργασίας της, εἶναι δ
«Πόνος τοῦ Παιδιοῦ», ἀπὸ δήγημα, καὶ δυος μὲ
πόσο βαθιὰ νοήματα πλεγμένο, μὲ πόση σπαραχτική
ἀλήθεια, μὲ πόση λαχτάρα καὶ ουμπορία γιὰ τὸ ρω-
μιόποντο, ποὺ πρώτη φορά τώρα βγαίνουντες στὸ φῶς
τὰθωρηταί ταύτα του.

Αν ἔσφραγωντες τέτοιο θέμα σὲ ἄλλο κοινό, σὲ
τόπους ποὺ πάρενται διόσμος σοβαρὰ κάθε ζήτημα
ζωικὸ γιὰ τὴν εὐημερία του καὶ γιὰ τὴν προκοπή
του, τὸ δήγημα τῆς Κυρίας Δέλτα θὰ γινόταν
διφορμὴ σωστῆς φιλολογικῆς καὶ κοινωνικῆς ταρα-
χῆς, καὶ κατόπιν ἐνέργειας. Στὰ δικά μας τὰ μέρη
δυος μήτρας καὶ κανονίδες δὲ μᾶς ταράζουν, ή δη μᾶς τα-
ράζουντες, γίνεται κι αὐτὸν στὰ χαμένα. Ηρθε τοιποτὸν
καὶ πέρασε τὸ δηγηματάκι τῆς Κυρίας Δέλτα δια-
ραγήητο, ή δην παρατηρήθηκε ἀπὸ μερικούς, ἔμεινε
έστιες δη δουλειά.

Σκοπός μου ἔδω εἶναι νὰ ξαναφέρω μερικά ἀπὸ
τὰ ποὺ σοβαρά, (δην καὶ σκεπασμένα πάντα ἀπὸ τὴν
δήγημη) παράπονα τῆς Κυρίας Δέλτα πρὸς τὶς Ρω-
μιομητέρες, καὶ νὰ ξαναγγίξω τὴν συνείδηση τους μὲ
τὰ βωβά καὶ τάνακοντα παρακάλια τῶν παιδιῶν
τους, ἐλπίζοντας πῶς τοὺς βρεθοῦντες μερικὲς καὶ
νοισθούντες τὸ φοβερὸ τὸ δικίο ποὺ γίνεται στὰ παι-
διά, λοιπὸν καὶ στὸν τόπο, καὶ σοφιστοῦντες κι αὐτὲς
νὰ ακριβούνται κάποια σὰν Συντροφιδ, σὰν Συνέργεια,
μὲ σκοπὸ νὰ μελετηθοῦντες οἱ τρόποι ποὺ πρέπει νὰ
φωτίζονται οἱ μητέρες γιὰ νὰ δίνουντες ἀνθρωπινή καὶ
λειτερη διαθροφή στὰ μικρά τους, ποὺ εἶναι δὰ καὶ
τὸ μόνο γιατρικὸ τῆς ἀνθρωπῆς μας δρερώσιας.

Αρχίζει τὸ δρᾶμα μ' ἔνα δύωρει στὴν κάμαρά
του κλεισμένο, συλλογισμένο, μὲ μάτια κλειστά, μὲ
πόσο βαθιὰ καὶ κρυφὰ στὸ βασανισμένο κεφάλι του.
Είταν δ πόνος του, ποὺ μήτρα ή μητέρα μήτρα
δὲν τὸν διαπούνται μὲ τὸν τρόπο ποὺ δια-
πούνται τοὺς τόνους τους τοὺς γονιούς του.

Είταν ώραία καὶ καλὴ ή μάργα, καὶ τὴν λάτρευνε.
Σάν την ἔβλεπε στολισμένη τὰ βράδια, τοῦ διχρότανε
νὰ τρέξῃ καὶ νὰ τὴν πινέῃ στὸ ἀγκαλιάσματα καὶ στὰ
φιλιά. Άλλο δὲ γύρευε ή ψυχὴ του παρὰ μὲ τέτοια
διατριπή κι αὐτὸν καίηνην. Έκείνη δρώσις, δη, Σοβαρή,
διάρραχη, μὲ τὸ διαβήτη στὸ κέρι γιὰ νὰ διφαρμόσῃ
τὴ μητρική τὴν ουτίνην, τὴ δασικαὶ λίσια δὲς
πούμε διγάπη, δη τὴ φυσικιά, τὴν ἀνοιχτή, τὴν ζέ-
θυαρη, ποὺ κάνει τὸ παιδί φίλο καὶ σύντροφο τῆς
μάργας, ποὺ τὸν κάνει γιὰ τὴ μάννα του.

"Οχι τη λεύτερη διάποτη ποῦ μορφώνει τοὺς μεγάλους καὶ τοὺς ἀντέρικους πολίτες ἐκεῖ ποῦ οἱ μανάδες ζοῦνται, μελετοῦνται, παίζονται, γελοῦνται, η καὶ κλαῖνε μὲ τὰ παιδιά τους.

Τὸν εἶχε ἡ μητέρα πληγωμένο ἀπὸ μικρὸν μικρὸν, χωρὶς νὰ τὸ ξέρῃ. "Εκεῖ ποῦ τοῦκοθε δῆνται φυσικό μὲν τὸ μικρὸν μικρὸν, εἶπε μᾶς φιλεράδας ἀπάνω στὴν διμήλια. «Καλὰ τὰ παιδιά, μὲν ἔχονται καὶ τοὺς μικράδες τους. Καὶ πάλι διργότερα, «περίπτεται νὰ καταλάβῃ τὸ παιδί πόσο μεγάλη εἶναι ἡ διάποτη τῆς μάννας. Σᾶν κάνη καὶ αὐτὸς παιδιά θὰ τὸ καταλάβῃ. Κάλιο νὰ ιλάψῃ τὸ παιδί μου πορά νὰ ιλαίω ἔγω σὰ μεγαλώσῃ» — Κι ἀλλα τέτοια σινηθισμένα εργά τῶν μητέρων τῆς γνωστικής.

Περινούσσανε σὰ μαχαίρι αὐτὰ τὰ λόγια ἀπὸ τὴν καρδιὰ τοῦ μικροῦ. Άλλαν τὸ χωροῦσε δὲ νοῦς τοῦ γιατί αὐτὴ ἡ κρίνα, ἡ ἀκατανόητη ἀμαλησία καὶ ἀγελασία τῆς μάννας; Τὶ τῆς ἔφταιξε; Κι ἀντὶ εἶναι αὐτὸς δὲ νόμος τῆς μητρικῆς διάποτης, γιατί μέσα στὰ βιβλία νὰ φαίνονται οἱ μητέρες δύος αὐτὸς ἐπιθυμοῦσε τὴ δική του, λευτερόναρδες καὶ ἔτοιμες νὰ δείξουνται στοργή τους σὲ κάθε διφορμή καὶ μὲ χίλιους τρόπους;

— Μὰ τὰ βιβλία δὲ μᾶς λένε πάντα τὰ πράματα καθὼς εἶναι, τοῦ ἀπαντοῦσε ἡ μεγαλήτερη ἀδερφὴ του, σὰν τὴν ρωτοῦσε.

"Ακούγε δὲ μικρός τὸν κόσμο ποῦ παινοῦσε τὴ μάννα του, τὸ δρόσια φουχολάκια ἔρραβε τῶν παιδιῶν τῆς, μὲ τὸ προσοχὴ τὰ νοικάζονται σταν εἴταν ἄρρωστα, τὰ καθάρια τὰ φύλαγε, τάκονται αὐτὰ καὶ καμάρωνται τὴν διαπομένη του μάρνα. "Ομως, γιατί νὰ μὴν τὴ δείχνη καὶ μὲ λόγια καὶ μὲ χίλια φρεσίματα καὶ καμώματα τὴν διάποτη τῆς; Άλλα τὸ χωροῦσε αὐτὸς δὲ νοῦς του, καὶ τυραννιστανε.

Κοίταξες ἀπὸ τὸ παράθυρο σὰν δινειρισμένος, στενοχωρία γεμάτος. Γιατί λοιπὸν ἡ ζωὴ νὰ φούνται ταύτοιο ἀχαρη, ἀφοῦ δύος δὲ κόσμος ἔλεγε πᾶς τὸν διαγαύονται ἡ μάννα του!

Βλέποντας τῷρα πῶς εἶχε δὲ μικρός μας σπαρὶ ποῦ χρειάζονται προσεχτική καὶ τεχνική φροντίδα. Εἶχε ἡ καρδιά του κόρδες τεντωμένες καὶ ἔτοιμες νὰ βγάλονται τὶς ποδὶ γλυκὲς μελαφδίες, δύμας καὶ ἔτοιμες νὰ σπάσονται ἡ νὰ χαλαρώθουνται. Τέτοια παιδιά δὲν εἶναι σπάνια. "Ισως μάλιστα εἶναι διλατέτοια. Τῶν πιστερῶν οἱ κόρδες χαλαρώνονται μὰ καὶ καλή, καὶ βγάζονται κατόπιν παράχορδους σκοποὺς στὴ ζωὴ τους. Γραφτὸ τοῦ μικροῦ μας εἶται

νὰ παρατενιδούσουν ἀπὸ τὴν ἀτεχνιὰ τῆς μητέρος. Μὰ δὲ μὴν τρέχουμε ἀκόμα στὸ τέλος.

Σᾶν ἦθελε ἡ μητέρα νὰ τὸν τιμωρήσῃ, ἔλεγε πᾶς δὲν ἔχει περίπτωτο μὲ τὰδέρφια του σήμερα. Μὰ τί περίπτωτο! Νὰ βγάλῃ καὶ νὰ σέργεται κατόπιν τῆς στὰ μαγαζιά, καὶ νὰ χασμουριέται κοιτάζοντας φρυγούσια! Τιμωρέο γιὰ τὸ μικρὸν εἴτανε νὰ βγαίνει η περίπτωτο. Αὐτὸς ἦθελε ἔξοχη, δέντρα, ποτάμια, πουλιά, τέλος καὶ στὴ χώρα νὰ πήγαινε, ἦθελε νὰ βλέπῃ ζωὴν. Τέτοια γλέπτια δύμας δὲν τὰ συχωροῦσε ἡ μητέρα. Άλλαν τῆς ἄρρενες «νὰ πατοσαθούμενον τὰ ρούχα τους» σ' ἔξοχης.

"Όλο μαγαζιά, μαγαζιά, καὶ μαρτύριο. "Οχι πᾶς δὲν ἦθελε νὰ βγάλῃ μαζὶ τῆς. Τὸ παρακαλοῦσσε μάλιστα. Μόλις ἔβγαινε δύμας, καὶ ἀρχίζει τὸ χασμούρισμα.

"Ωρες ὥρες, σὰν τὴν ἔβλεπε καὶ ἔρριψε κάτι πλαγινὲς ματὲς σὲ καθρέφτες καὶ σὲ γυαλιά γιὰ νὰ πρυφονοιαχτῇ, μήπως καὶ χάλασε κανένα τῆς μαλλιά ἡ καμιὰ δίπλα τοῦ βέλου τῆς, ἀποροῦσε, γιατὶ μαθής νὰ κάνῃ ἡ μητέρα του πράματα ποῦ δὲν ἦθελε νὰ τὸ βλέπουν οἱ ἄλλοι πᾶς τὰ κάνει!

Βάραθρα, βάραθρα ἀνοίγονται μεταξὺ παιδιοῦ καὶ μάννας σ' ἔκεινος τοὺς περίπτωτους, ποῦ τὴν ἀκολουθοῦσε σὰ δεμένο οικυλλάνι.

Μάθαινε ἀπὸ τὸν δασκάλους μαζὶ μὲ τέλλα καὶ τὴν Κατήχηση. "Ακούγε ἀπ' ἐκεῖ πολλὰ σοφά καὶ παρηγορητικὰ λόγια καὶ τὰ θησαύρους. "Οταν ὃς τόσο ἔτυχε μὲ μέρα νὰ θλίβεται ἡ μητέρα γιὰ κάτι δυστύχημα, καὶ γύρεψε νὰ τὴν παρηγορήσῃ μὲ δσα ἔμαθε, ἀρπάξει ἐτα τέτοιο μάλλωμα, γιατὶ «ξεφύρωνται τάχα ἐκεῖ ποῦ δὲν τὸν ἔσπειραν», ποῦ χωθῆκε στὴν κάμαρά του καὶ ἔλεγε στὰ κρυφά τὰ δάκρυα.

Συλλογιστανε τα αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια, σφίγγονται καὶ μαρτύριο, καὶ τοῦ ἔρχοτανε κάποτες νὰ τρέξῃ καὶ νὰ ωργήσῃ στὴν ἀγκαλιὰ τῆς μητέρας του, νὰ τῆς ξομολογηθῇ πᾶς εἶναι ἀπρόφερη αὐτὴ ἡ μοναξιά τῆς ζωῆς του. Άλλα τὸν ἔρχοτανε δύμας καὶ νὰ τολμήσῃ τέτοιο πρᾶμα.

"Έτοι περιγούσσανε τὰ παιδιακήμα του χρόνια, παγωμένα καὶ ἔρμα. ("Ακολουθοῦμε πάντα τὸ δήμητρα, ὡς καὶ στὸ λεχικό του ἀκόμα).

Εἶχε στὸ πίσω μέρος τοῦ σπιτιοῦ τους ἔνα μπαλκόνι. "Εκεῖ ἀγαποῦσε νὰ πηγαίνῃ δὲ μικρός σὰν ἔτοιμες νὰ μείνῃ διομόναρχος καὶ νὰ συλλογιέται τὶς ἀκατανόητες δυσκολίες τοῦ θλιβεροῦ του μικρόκοσμου.

"Εκεῖ στεκότανε μὰ μέρα, καὶ ἀκούγοντας τὰ σπουργύτια ποῦ λαλούσανε στὰ κλανιὰ ἔνος δέντρου, θλιβότανε γιὰ ἄλλες πάλι τιμωρίες, ἄλλα πάλι μαλλιώματα, ποῦ αὐτὸς ἦθελε νὰ πάῃ κατὰ τὶς Στήλες, καὶ ἡ μητέρα τὸν τραβοῦσσε στὰ μαγαζιά, καὶ ποῦ δὲν τὸν πλευτείει τὴν τῆς ζητοῦσε σιχώθεση. Αὶ ν τὸν πέιστε νε! Ψεύτη λοιπὸν τὸν ἔλεγε, καὶ μάλιστα μπροστά στοὺς ἄλλους, καὶ τὸ μωρό ἐκεῖ, ποῦ τὸ φιλοῦσσε ἡ μάννα καὶ τούλεγε νὰ μὴ μοιδσῃ τοῦ κανοῦ ἀδερφοῦ του!

Άλλη μποροῦσε πιὰ μήτε νὰ ιλάψῃ. Πίκρα στεγνή καὶ σιωπηλή ἡ καρδιά του γεμάτη. "Εσκυψε καὶ ἔβλεπε ἀπὸ τοῦ μπαλκονιοῦ τὰ κάγκελα κάτω κατὰ τὶς πλάκες, καὶ κρυφορωτοῦσε τὸν ἔαντρο του ἀνάπονος πολὺ διὰ γκριζόματα τῆς ψυχῆς του. Τὸν παρηγοροῦσε ἡ μουσική. Τὴ διφοῦσε τοῦ βιολιοῦ του τὴ μαλαθία, ποῦ εἴταιε τῆς ψυχῆς του δόνος.

Τόπαιε τῷρα τόσο συχρά τάχηπημένο βιολί του, ποῦ τοῦ τὸ μπόνιος καὶ αὐτὸς ἡ μητέρα. Μιὰ ὥρα τοῦ ἔσωτρε, γιὰ γάζη καρδιό καὶ γιὰ τέλλα μαθήματα. Καινούρια βάσσανα καὶ μ' αὐτὸς, ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ τῆς πῆ ἀπάνω στὴ στενοχώρια του πῶς τὴν εἶχε ἀγαπημένη τὴν δουλειές! Γύρισε στὸ σπουδαστήριο μὲ βρασιά καὶ ποτεμένη καρδιά.

Θάκλαιγε ἀραγες ἡ μητέρα του διὰ ἔξαφρα πέθαιε; Κι ἀρχίσει νὰ καλοσυλλογίεται θανάτους, φαρμάκια, γκρεμίσματα. "Άλληθευα πῶς τὰ βιβλία τοῦ λέγανε πῶς εἶναι ἀμαρτίες αὐτὰ, μὲ νὰ ἡ μάννα ποῦ δὲν πήγαινε πάντα μὲ τὰ βιβλία. "Αφησε ποῦ τὴν ἀκούγε καπότες νὰ λέη καὶ κάπι ψευτίσεις.

Μιὰ βραδινή, διὰ νέχιωσε, κατέβασε τὸ βιολί νὰ ξεσκάσῃ. "Εβγαζε ἀπὸ τὶς κόρδες του δύλα τὰ πάθη, δύλες τὶς λαχτάρες τῆς βασανισμένης ψυχῆς του. "Ελειπαν δύλοι ἔχω, καὶ δὲ θὰ τὸν ἀκούγεται ἡ μητέρα.

"Αξαφνα φτάνει μητέρα, πατέρας, καὶ κάποιος ξένος. "Ακούγε δὲν τὸ παίξιμο τοῦ βιολιοῦ. Στρυμώσε καὶ ρωτοῦσε ποιός τονδὲ δίδαξε καὶ τὸν παρα-

Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΟΙ ΔΥΟ ΑΓΑΠΕΣ^{*)}

"Γιατὶ κάνεις ἔτσι, Βασιλική" τῆς εἶπε τρέμοντας ἡ Μαρία.

"Δὲ βαστοῦσες πλιὸ τὴ ζήτια σου τῆς ἀποκρίθηκε μ' ἀγριό βλέμμα «ἄντρας ἦθελες αἱ! κι' ἀντρά εὑρηκες! Τέτοια εἶσαι!» Καὶ σηκόνοντας τὴ φωνή: — «Ἄλι, Μαρία τοῦ Θεόδοτη, μὲ τὸν ὑγιὸ τοῦ ἀγιογράφου, αἱ! μεσημεριάτικα, ἀποκάτου ἀπὸ τὶς ἔλης, αἱ!»

"Τὶ σὲ μέλει τὴν ἔρωτας τρομαγμένη· αγιά τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ Βασιλική, μὴ φωνάζεις ἔτσι». Καὶ κατέλαβες μὲ βλέμμα θολὸ τὸ Γιώργη ἐποδούσες: — «Ἔλα, Γιώργη, πάμε· πάχε με».

Μὰ δὲ Γιώργης δὲν ἔσταλεψε· σὰς μαρμαρωμένος ἔκοίταζε τὴν ἀλλήλην ἀνκυποράσιστος. Τέτοιαν ἀποκοτιὰ δὲν τὴν εἶχε λογαριάσει. Καὶ ἡ Μαρία ἀθέλητα ἔστοχάστηκε: — «Γιά καὶ κάνη ἔτσι αὐτὴν ἡ παληνογυναῖκα θέλεις βέβαιας κατέποινται

Μὰ δὲ Βασιλικὴ ἔφωνταις ὡς τόσο πάλε: — «Τέτοια εἶσαι, καὶ μωρὴ Μαρία τοῦ Θεόδοτη! κι' δὲ κόσμος σὲ λέει ἀγίανε, καὶ θέπκιρνε κοινωνιὰ ἀπὸ τὸ χέρι σου τὸ βρωμαρέρο!»

«Γιατὶ βρήκεις» εἶπε ἡ Μαρία γροικῶντας πῶς ἔπρεπε νὰ δικρεντεύεται «ποιὸς σ' ἐπείρασε: καὶ ἔχοιας καὶ τὸ Γιώργη σὲ νὲ τοῦ χάλευς βοήθεια.

Τὰ μάτια τῆς Βασιλικῆς ἐλλαμπύρισαν, ἡ χολή της ἀψιωσε, τὸ πρόσωπό της ἐκοκλίνηται, ἐπέταξε χάρους τὸ γιαδόμηρά της καὶ εἶπε:

«Θὰ σὲ πάρη, λέι, τοσακάλω, γελοιέσκι· ποτέ γιατὶ ἔγω δὲν τὸν ἀφίνω».

«Πῶς δὲν τὸν ἀφίνεις τῆς ἀπάντησες κοιτάζονταις πάλι πιερά τὸ Γιώργη.

«Σᾶς ἀκούεις δλεῖς; οἱ φάχεις εἰκαρείς έκανες φωνομένος «ξέμετε καὶ κάθε μιά στὴ στράτη της» ησυχάστε· ἔτσι ποῦ κάνετε, έδουρδουλιστήκαμε καὶ οἱ τρεῖς μασ».

«Ἄτιμερ τούπε μὲ χολὴ ἡ Βασιλικὴ δείχνωνταις του τ' ἀφρισμένης τῆς δόντιας καὶ βαζόνταις τοὺς γρόθους της στὰ κουφά της αέχεις μούτρο

